

שאלות חזרה

1. עד מתי שואלין את הגשמים? ר"י אומר עד שיעבור הפסח, ר"מ עד שיצא ניסן.
2. מה טעמו של ר"מ? משום שכתוב "ויורד לכם גשם יורה ומלקוש בראשון". רואים שגם בניסן יורד הגשם הראשון ולכן ניתן להמשיך לשאול עד סוף ניסן.
3. כיצד יתכן שיורה ירד בניסן הרי ישנה ברייתא בה כתוב שיורה יורד במרחשון? הפסוק בו כתוב שיורד מורה בניסן מדובר על ימי יואל הנביא שהיה להם 7 שנות רעב. יצא אדר ולא ירד גשם הגיע ראשון בניסן וירד להם רביעה ראשונה, ובחמישי בניסן ירד רביעה שנייה.
4. מה היה הדו שיח בין הנביא יואל לעם ישראל לאחר שירד הגשם הראשון? הנביא אמר להם לזרוע, והם אמרו שאם נזרע נמות, כי לא נשאר לנו אלא זרעים. אמר להם הנביא אע"פ כן תזרעו כי כך ה' ציוה, והם זרעו.
5. כיצד באמת חיו לאחר שזרעו את הזרעים? מצאו עוד זרעים בחורים ובסדקין שהתחילו העכברים והנמלים.
6. מה פירוש הפסוק "הזרעים בדמעה ברינה יקצורו"? אנשי דורו של יואל הנביא זרעו את אחרוני הזרעונים שלהם, תוך כדי בכי משום שהיו בטוחים שימותו ברעב, אך ברינה יצרו אחר שגדל תבואה הרגילה לגדול ב6 חודשים גדלה ב11 ימים.
7. מה פירוש הפסוק "הלך ילך ובכה נושא משך הזרע"? מדובר על השור שהיה חורש ונזכה בחרישתו, אך בחזרתו, בתלם המקביל כבר התחיל לצמוח חזיז (שחת) ויכל לאכול.
8. מה פירוש הפסוק "נושא אלומותיו"? בדרך כלל הקנה גדול פי 3-4 מהשיבולת, והיין נס והשיבולת הייתה כפולה מהקנה. וזה הכוונה שהיו צריכים לשאת ולהרים את השיבולים הענקים שגדלו.
9. מה אכלו ב7 שני הרעב? שנה ראשונה מה שבבתים. שניה – מה שבשדות. שלישית – בהמות טהורות. רביעית – בהמות טמאות. חמישית – שקצים ורמשים. שישית – עשר בניהם ובנותיהם. שביעית – בשר זרועותיהם.
10. האם כולם הגיעו למצב שאכלו את כל הנ"ל? לא, רק מקצתם. (רש"י)
11. מנין לומדים שיש ביהמ"ק של מעלה המקביל לביהמ"ק שלמטה? שכתוב "כעיר שחברה לה יחדיו" שתהיה כדוגמתה וחבירתה והיכן היא אם לא למעלה.
12. מה לומדים מהפסוק "ובאחת יבערו ויכסלו מוסר הבלים עץ הוא"? ישנו עבירה אחת המבערת את הרשעים בגיהנום, והיא ע"ז ולומדים זאת בג"ש הבל – הבלים, כאן כתוב "מוסר הבלים עץ הוא" ושם כתוב "הבל המה מעשה תעתועים".
13. מדוע כתוב "ויהי כי זקן שמואל" הרי בסה"כ היה בן 52? זקנה קפצה עליו.
14. מה הייתה טענתו של שמואל שהקב"ה לא יהרוג את שאול? ששקול כמשה ואהרון שהרי משה ואהרון לא ראו את מיתת יהושע מעשה ידיהם, אף אני לא רוצה לראות את מיתת שאול מעשה ידי.
15. מדוע לא הייתה אפשרות שלא ימות לא שמואל ולא שאול? משום שכבר הגיעה זמן מלכותו של דוד ואין מלכות נוגעת בחברתה כמלוא נימה.
16. כתוב "ושאול יושב בגבעה תחת האשל ברמה" כיצד יתכן ששאול ישב בגבעה שבנחלת בנימין ומצד שני תחת האשל ברמה שבנחלת אפרים? הכוונה בפסוק שתפילתו של שמואל ברמה הוסיפה לשאול עוד שנתיים של ישיבה בגבעה.

17. איזו סכנה יש למי שמדבר בשעת הסעודה? סכנה שמא יקדים קנה לושט.
18. כיצד אמר רבי יוחנן שיעקב אבינו לא מת, הרי ספרו וחנטו אותו? כתוב בפסוק "ואת אל תירא עבדי יעקב נאום ה' ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך ויארץ שבים" מקיש יעקב לזרעו מה זרעו בחיים ורק אף הוא בחיים.
19. איך יתכן שר"נ אמר רחב רחב ולא ראה קרי, הרי למדנו שכל האומר רחב רחב מיד נקרי? מה שאמרנו שמיד רואה קרי מדובר ביודעה ומכירה.
20. איזה ברכה בירך ר' יצחק את רב נחמן לפני שנפרד ממנו? שכמו שר"נ גדול בתורה בשטר ובבנים, כך גם יהיו צאצאיו.
21. מה פירוש יורה? (א) שמורה את הבריות להטיח את גגותיהם ולהכניס פירותיהם ולעשות כל צורכיהם. (ב) שמורה את הארץ ומשקה עד תהום. (ג) שיורד בנחת ולא בזעף.
22. מנין שיורה הוא לשון ברכה ולא קללה? [למסקנה] שכתוב "ובני ציון גילו ושמחו בה" אלו קיכם כי נתן לכם את המורה לצדקה ויורד לכם גשם ומלקוש בראשון".
23. מנין לומדים שמלקוש הוא לברכה? היקש מיורה, מה יורה לברכה אף מלקוש לברכה.
24. באיזה חודש חל היורה? (בדרך כלל) ר"מ – בחשון. חכמים (ר' יוסי) – בכסלו. {בתקופת הערב בימי יואל חל אף בניסן}
25. מדוע לא ניתן לומר שיורה בתשרי? כי כתוב "בעתו" דהיינו בזמן הטוב ביותר הראוי להם והוא במרחשון.
26. מה פירוש מלקוש? [3] רב נהילאי בר אידי אמר שמואל - דבר שמל קשיותיהן של ישראל. דבי ר' ישמעאל - דבר שממלא תבואה בקשיה. במתניתא תנא - דבר שיורד על המלילות ועל הקשין.
27. באלו תאריכים הם הרביעות של היורה? ר"מ – ראשונה ג' במרחשון. בינונית (אמצעית) – ז' במרחשון. אחרונה – י"ז במרחשון. ר' יהודה – ז', י"ז, כ"ג. ר' יוסי – י"ז, כ"ג, ל"ח כסלו.
28. מי הם היחידים, וממתי מתחילים להתענות? היחידים הם החסידים (הצדיקים) ומתחילים להתענות משיגיע ר"ח כסלו ועוד לא ירדו גשמים.
29. באיזה נושא פסק רב חסדא דין, וכמו מי פסק? רב חסדא פסק כר' יוסי במחלוקת סדר הרביעות של היורה. ולפי אמימר פסק רב חסדא כרב גמליאל במחלוקת ממתי שואלים על הגשמים.
30. לפי איזה תנא מסדר הברייתא שכתוב שיש הפרש של 7 ימים בין רביעה ראשונה לשנייה, וכן הפרש 7 ימים בין רביעה שנייה לשלישית? {פרט} לפי ר' יוסי – בין י"ז לכ"ג יש 7 ימים כשאתה אתה מונה גם את הראשון והאחרון, ובין כ"ג לר"ח כסלו, יש 7 ימים כשאתה לא מונה אחרון. לר' ר"מ שלא מסתדר כיון שיש הפרש של 4 ימים בין ראשון לשני 10 ימים בין שני לשלישי. ואף לר' יהודה לא מסתדר כיון שיש הפרש של 10 ימים בין ראשון לשני.

ביאורי מילים:

- אעפ"כ – אף על פי כן.
- א"ר – אמר רב.
- א"ל – אמר לו.
- הקב"ה – הקדוש ברוך הוא.
- ת"ר – תנו רבנן.

מאי – מה.

ואמרי – ואומרים.

איכא – יש.

תרתין – שתים.

בכירה – ראשונה.

אפילה – אחרונה.

סיב – זקן.

וכי מדחי גברא מקמי גברא – וכי דוחים אדם מפני אדם אחר.